

**Olivia Mândruțiu Rusu**

# **Mesteceni și rafturi**

**LIMES**  
**2020**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**MÂNDRUȚIU RUSU, OLIVIA**

**Mesteceni și rafturi** / Olivia Mândruțiu Rusu. – Florești

ISBN 978-606-799-399-8

821. 135. 1

© Olivia Mândruțiu Rusu

© Editura Limes, pentru prezenta ediție

Str. Castanilor, 3

407280 Florești – Cluj

Tel. : 0723/194022

Email: edituralimes2008@yahoo.com

www.edituralimes.ro

**D**upă ce minute în șir se rotise deasupra orașului, aeronava, un boeing 747, plin până la refuz cu oameni, a aterizat, în sfârșit, pe aeroportul din Los Angeles. Coborârea a fost însoțită de un șuierat neplăcut în urechi și de reducerea bruscă a acuității auzului. Netedă și albă, ca o sclipire ștearsă de mare, pista strălucea sticlos în lumina după-amiezii.

Momentul oricărei aterizări semăna pentru mine cu o aruncare în gol. Viața pasagerilor atârna în acele clipe ca de un fir de ață, de forța, iscusința, perspicacitatea, voința unui singur om. Un necunoscut al cărui chip putea fi văzut, doar întâmplător, la coborârea din aeronavă. Atentă la fiecare zgomot, urmărisem pe ecranul montat deasupra scaunului din fața mea remodelarea poziției avionului, rotirea îndelungată a imensului aparat de zbor.

Eram obosită, somnoroasă. Avionul plecase din Paris în urmă cu aproape douăspezece ore. Fusul orar, decalat cu un număr consistent de ore, mă proiecta în propriul timp cu mai bine de o jumătate de zi. O durere săcăitoare a genunchilor îndoii prea multă vreme, amplificată de un curent înghețat ce aluneca tăios din sistemul de aer condiționat, îmi îngreuna peste măsură picioarele inflamate. Nemaigăsindu-și locul, zvâcnirea lor se scurgea până la ultimul mușchi, ultima fibră, ultimul nerv îngropat în pantofii din piele fină, deveniți dintr-o dată strâmți, apăsători, sufocați.

În noaptea dinaintea plecării, dormisem iepurește, cu timpul consumat între nevoia de odihnă a unui trup ostenit și nefirescul unei inutile stări de agitație. Mult mai des ca altădată, îmi îndreptasem privirea spre fereastra, prin a cărei

sticlă se ivea uneori, din câte un nor difuz, disipat pe întinderea întunecată a cerului fără stele, luna. Nevoia de a mă convinge că nu se vor revarsa prea devreme peste mine zorile și nu voi întârzia la aeroport devenise mai puternică decât mintea și experiența ce mă trimiteau la ceasul deșteptător sau la soneria telefonului. Nu fusesem niciodată trădată de ele. Pendulând între starea de veghe și cea de somn, visele subțiri au luat-o razna. Ba pierdeam avionul care decola din fața mea în clipa în care ajungea la aeroport, ba nu aveam pașaportul la momentul formalităților de trecere a frontierei, ba eram întoarsă din drum de autorități, deoarece femeia din fotografie, mult mai îmbătrânită, nu semăna cu cea care stătea în fața ghișeului pentru a cere accesul prin țara de tranzit.

Pe scaunul din fața mea, un copil cu o vârstă ce oscila între doi ani și jumătate și trei s-a frământat în brațele mamei sale, zvârcolindu-se și plângând. Obrajii încărcăți cu pistrii îi erau roșii și pufoși ca două felii coapte de pepene. Mama, o femeie corpulentă, cu înfățișare nordică, îi vorbea într-o limbă în care consoanele se rostogoleau agale, ca-ntr-un cântec târăgănat. Copilul izbea scaunul cu picioarele încălțate în niște ghetuțe de piele de culoare verde, schimba des și neașteptat poziția brațelor pe care se odihnea, lovea sticla cu lapte sau apă, mâncarea ce i se ducea la gură. Chinuită de neliniștea și plânsetul copilului, femeia se ridica la intervale aproape regulate de timp din fotoliu și se plimba în sus și în jos pe culoarul îngust. Când zvârcolirea copilului o sleia de puteri, se oprea din legănat, îl aluneca din brațe și, ținându-l de mână, îl ajuta să facă doi, trei pași. Copilul se învârtea atunci în loc, ca un titirez, dădea plânsul său blond pe răs, se rupea de mâna mamei, se strecura printre picioarele ei și o lua la fugă, în direcția opusă. Invariabil, se împiedica și cădea, dar făcea tot ce-i stătea în putere să scape de sub controlul femeii.

Supărarea și plânsul băiatului reîncepeau în clipa în care mama îndrăznește să se așeze pe fotoliu. Jocul era reluat, spre exasperarea celor din jur, implicați fără voia lor în capriciile unui copil cu părul auriu, chârliionțat ca inelele din tije de păpădie împletite de îndrăgostiți, în primăvări timpurii. Deși stânjeneala și extenuarea i se citeau pe chip, cu o răbdare de elefant pus să tragă după el toate poverile junglei, mama nu înceta să-i zâmbească, să-l mângâie pe cap, să-i vorbească șoptit.

Ca și când agitația copilului n-ar fi fost îndeajuns, corpul supraponderal al bărbatului de lângă mine s-a extins, ca un uriaș cartof expandat, umplând locul. Lățit peste brațul scaunului, asudat, omul depășea cu mult spațiul ce îi era rezervat prin biletul de călătorie. Am fost obligată să mă retrag cât mai adânc spre spătarul fotoliului. Starea de rigiditate și disconfort era dezagreabilă. Omul cu fața măslinie, cu păr unsuros și barbă neagră, deasă, ce îi ajungea aproape la piept, cu un lanț gros de aur atârând la gât, a dormit adânc aproape tot drumul, sforăind zgomotos. Nu a fost tulburat nici de mișcările copilului, nici de nemulțumirea celorlalți călători. Buzele i se urneau imperceptibil, într-un mormăit ciudat, nedeslușit. O doamnă în vârstă, elegantă, cu părul cărunț, așezată pe scaunul din dreapta lui, dăduse de câteva ori evidente semne de exasperare. Strâmtorată, deranjată, enervată, sufocată și ea de trupul ieșit din albie al vecinului de călătorie, îl atinsese de mai multe ori cu brațul, încercând să-l trezească. De fiecare dată, bărbatul s-a oprit pentru câteva clipe din sforăit, și-a mișcat corpul masiv în căutarea unei poziții mai confortabile. Somnul, cu toate ingredientele lui exasperante, chinuitoare pentru cei din preajmă, a fost continuat.

Libris  
Respect pentru oamenii și cărți

Bărbatul se trezea instantaneu doar în momentul în care mirosul înțepător al mâncării distribuite pasagerilor se apropia de el. De fiecare dată, cu ochii aproape închiși, a mâncat repede și conștiincios, până la ultima firimitură de pâine, tot ce se afla pe tava oferită de stuardeză. A solicitat, invariabil, vin roșu și a căzut în aceeași stare de adormire, respirând greu, sacadat. Suieratul zgomotos amintea de un autoturism hodorogit, cu țeava de eșapament spartă, suprasolicitat de un tânăr și nehibzuit vitezoman.

Mâncarea îmbibată în sosuri cleioase, cu o culoare incertă și cu miros ațâțător de ceapă prăjită pe care vecinul meu o savurase pe nerăsuflăte mi s-a părut grețoasă, nedigerabilă. Cafeaua cu gust apos, spălăcit, pe care o băusem în aeroport în așteptarea zborului m-a ținut trează, mi-a inhibat orice posibilă ațipire. Nici cartea cu povestirile mereu fabuloase ale lui Borges nu m-a putut scoate din universul cu aluviuni auditive zgomotoase și materie trupească supraponderală, revărsată agresiv peste scaune. Sensurile ascunse în alegorii nu mai puteau fi nici căutate, nici deslușite. Nervozitatea sporea riscul de a percepe plat și deformat textul citit. Surescitarea făcuse să se dilueze orice exercițiu firesc al minții, activase, împotriva voinței mele, spațiul alb, lipsit de graniță sau reper al memoriei și al reflecției. Am închis cartea și am așezat-o în plasa de pe scaunul din față în care îmi propteam picioarele în speranța unei relative relaxări.

După ce stewardezele au ridicat tăvile din care se servise masa, becurile din plafon au început să se stingă rând pe rând diminuând simțitor lumina.

Am ațipit. Nu știu cât a durat somnul acela, dar visul intens m-a proiectat spre o lume ciudată, necunoscută,

încărcată de straniețe și de mister în care eu jucam un rol important.

*Mă aflam într-o sală impunătoare ce semăna cu o catedrală. Pereții, tavanele înalte, arcuite erau făcute din bucăți mari de granit mai puțin șlefuit. Pardoseala era din același material. Prin ferestrele înguste, se strecura o lumină palidă. Nu cunoșteam încăperea. În căminul făcut din aceeași piatră cafenie, ardeau câțiva bușteni uriași ca niște roate de foc. Deasupra acestuia, se afla un blazon uriaș. Vulturul din inima lui stătea să zboare dintr-o floare de lotus cu douăsprezece petale.*

*Masa lungă era încărcată de farfurii, pocale și sfeșnice din argint. Chiar dacă nu recunoșteam locul, știam că eu ocup acolo o poziție privilegiată. Îmbrăcată într-o rochie de mătase verde, cambrată pe corp cu ajutorul unor șireturi de aceeași culoare, ședeam la un capăt de masă, pe un jilț uriaș. „Parcă aș fi o regină... ?” Lumea e la picioarele mele.” Am pipăit cu mâna părul în căutarea diademei ce trebuia să fie la locul ei.*

*În partea opusă a mesei, se afla un bărbat tânăr, frumos, îmbrăcat cu o cămașă albă ca zăpada, cu un jabou de dantelă de aceeași culoare. Părul negru se răsfrângea peste umeri. Ochii negri străluceau, luminând încăperea. Pe inelarul mâinii lui stângi se afla o bijuterie ce semăna cu blazonul de deasupra căminului. În mijlocul petalelor răsfrânte ale florii de lotus, în locul vulturului, se afla un smarald uriaș. Toată personalitatea bărbatului părea concentrată în strălucirea și irizațiile pietrei prețioase de pe mână. Un câine mare de vânătoare stătea la picioarele lui.*

*În clipa în care bărbatul din capătul mesei a închinat spre mine paharul, ușa masivă din lemn s-a deschis și în*

Libris  
Respect pentru oameni și cărți

încăperea a pătruns un bătrân, îmbrăcat într-o sutană neagră. Capul era acoperit cu o glugă din postav gros, același cu cel din care era confecționată haina. Mijlocul era încins cu o sfoară groasă, din cânepă toarsă. Făptura lui era acoperită în penumbra. Din spatele stofei de postav ce îi acoperea în bună parte obrazul, glasul îi răsuna limpede. „Am venit, stăpâne, așa cum mi-ați poruncit.” Un zâmbet de satisfacție a împodobit buzele bărbatului cu ochii ca smoala încinsă din fața sa. „Mi-aduci vești bune, nu-i așa?” „Așa cum mi-ați poruncit, mărite duce, am făcut horoscopul. Am calculat poziția astrelor în ziua de astăzi și în ziua în care v-ați născut. Am adunat numerele de trebuință. Pe cele ale anului dumitale de naștere, cu cele ale constelațiilor în care ne găsim și în care ai venit pe lume. Pot spune ce îți rezervă viitorul și care este drumul de urmat... Am stat de vorbă și cu un preot inițiat în adevărurile eterne. L-am găsit în ruinele de la...”

Nu am putut auzi numele castelului. Bătrânul îl rostise aproape șoptit. „Comunicăm prin gânduri atunci când nevoia ne-o cere”, a continuat el, privind în ochii ducelui. „Cei ca mine și ca el nu se împiedică în spațiu și în timp când au ceva să își spună. Și el a citit semnele, așa cum am făcut-o eu.” „Spune neîntârziat”, a rostit, cu glas blând bărbatul din fața mea. „Stăpâne Bernard, nu tot ceea ce am văzut mi-a plăcut. Nu vreau să te supăr. Îți spun ce am descoperit pentru ca dumneata să te poți feri de necazuri.” „Spune, orice ar fi”, l-a îndemnat din nou bărbatul cel tânăr. „Te-ai născut sub semne care ți-au fost favorabile în prima parte a vieții. Evoluția horoscopului mă neliniștește, însă. Ziua de astăzi corespunde, după calendarul teban, la 13 grade în constelația Scorpionului, al optulea semn al zodiacului. Opt, număr al semnelui zodiacal, plus unu, plus patru, generează numărul

13, unu și cu trei fac patru, suma horoscopului Înălțimii tale. Cifra corespunde sumei anului în care ne aflăm. Dacă va fi să fie vreun necaz, acesta se va întâmpla până la sfârșitul lui.”

Efortul de a înțelege ceva din tâlcurile cuvintelor bătrânului a fost inutil. Urmăream fața bărbatului din fața mea și înțegeam din umbrele care-i treceau pe obraz că veștile nu erau cele bune. „Iartă-mă, stăpâne, de cele ce-ți spun. N-aș fi vrut să fiu el acela care-ți dă astfel de vești. Dacă poruncești, pot să mă opresc...”

Bărbatul cu fața albă și părul negru a făcut semn unuia dintre servitori și acesta s-a întors cu o carafă așezată pe o tavă de argint. Bătrânul a luat-o, a sorbit încet din apa rece ce aburea lutul în care era așezată și, cu voce scăzută, a trecut la alte preziceri. Cuvintele ajungeau și mai greu la mine. „Planetele cu mișcările lor nu sunt întrutotul favorabile destinului Măriei Tale. Nu te ocrotește nici măcar Luna care a slujit până acum norocului dumitale. Mercur în casa a IX-a, ne spune că vremurile vor fi schimbătoare, cu amenințare de prăbușire. Marte într-o casă nepotrivită vorbește despre niște vorbe grele care se vor rosti. Ele te vor răni mai mult decât ar trebui. Conjuncția Lună, Soare, în aceeași casă, arată că ți-ai putea pierde poziția. Fii prudent. Înainte ca anul să se fi terminat, poți rămâne fără tot ceea ce ai și ți-au lăsat moștenire părinții dumitale. Oameni străini, veniți dinspre soare răsare, pot lua toată averea moștenită din moși strămoși.” Fața frumoasă a ducelui s-a crispat dureros. „Jupiter retrograd în cuadratură cu Saturn tot retrograd, prevestește pierdere de poziție, adversitate, abandon de către prieteni, pierderea prosperității și un sfârșit nefericit. Asta pentru că ți-ai înfruntat cu mult curaj dușmani foarte puternici. Raza proiectată de Uranus în casa a III-a lovește Balanța, loc de cădere a Soarelui. Asta

Libris  
Proiect pentru oameni și cărți

înseamnă, încă o dată, că te părăsește norocul. Raza proiectată de Saturn prezice discordii, raza proiectată de Venus, tot în casa a III-a, pierderi de prieteni și de avere. Soarele în conjuncție cu Marte, în casa a XII-a prevestește riunarea poziției, pericol de moarte prin foc.”

Răscolit de prezumțiile bătrânului, ducele și-a ridicat privirea, îndreptându-și trupul în jilțul uriaș în care stătea. Am tresărit și eu, din locul în care stăteam. Încercasem nu numai să țin minte, dar și să înțeleg sensul cuvintelor cu care nu eram familiarizată. „Mărite stăpâne”, a spus bătrânul, apropiindu-se și luându-i mâna spre a i-o săruta. „Porți pe mână un inel cu pecetea neamului tău. Să nu te desparți niciodată de el. Dacă o vei face, toată bruma de noroc pe care ți-o mai rezervă stelele se va pierde pe cale fără lumină și fără întoarcere. Să-l lași moștenire urmașilor, urmașilor tăi. Cineva care va veni cândva, de tare departe, te va recunoaște după el. Soarele tău va răsări atunci din nou, pentru a străluci mai departe pe cer...”

Astrologul s-a retras făcând pașii înapoi pe drumul pe care venise. Încăperea a fost cuprinsă de penumbre. Focul din cămin s-a stins dintr-o dată. Peste încăperea a coborât frigul. Obiectele strălucitoare de pe masă au dispărut și ele. Întunericul din spatele porții prin care ieșise bătrânul l-a sorbit cu o neasemuită forță pe tânărul bărbat din capătul mesei.

Am rămas singură. M-am luptat să împing poarta cea grea pentru a-l urma. Lemnul gros, prins în cuie uriașe de metal, refuza să mi se deschidă. Forța brațelor mele a fost însă mai tare ca cea a naturii ce mi se împotriva.

O căruță cu doi cai se îndepărta din fața treptelor de piatră pe care am ajuns năucită, tulburată, învinsă. În piața din fața castelului, era liniște. A înaintat prin pâcla groasă

apărută din senin, înlăturându-i vălurile, izbindu-mă de imaterialitatea lor. O lumină neașteptată a năpădit spațiul, a colorat în roșu cetatea, a risipit greutatea ceții. Dinspre munte, coborau flăcările uriașe ale unui rug. Luptându-mă cu ele, am început să urc treptele de piatră care o duceau într-acolo. Lumina se diminua, fumul oprea înaintarea. Când am ajuns, rugul dispăruse. Pe altarul din piatră albă, netedă, fierbinte, nu se mai afla decât cenușă. „Bernard, Bernard...”, am șoptit eu, îmbrățișând piatra.”

M-am trezit pentru o clipă din somn deranjată de trupul bărbatului care nu-și găsea locul în scaun. Am readormit, simțind mai mult ca oricând gustul somnului de care aveam atâta nevoie.

Cuminte, cu pașapoarte de toate culorile în mână, o mare de pasageri aștepta la frontieră confruntarea cu funcționarii de la ghișee. Nimeni nu ieșea din rând sau nu solicita tratare preferențială. Puhoiul de oameni era ordonat riguros, prin culoare marcate de frânghii groase, roșii care obligau pasagerii să respecte momentul sosirii și direcția de mers. Vrând-nevrând, disciplina și răbdarea pe care o vedeam la oamenii înșiruiți în așteptare, s-a transferat mental spre imaginile de acasă cu mulțimile ce se călcau pe picioare îmbulzindu-se la „sfintele moaște”, la „hramul bisericii” din cartier, la distribuirea aghiazmei de Bobotează, la pomeni prin cimitire, la sarmale, la umbrele și pixuri colorate, la găleți, la pungi cu făină și ulei, toate cu miros de pomană electorală. Imaginea mentală a pricopselii imediate cu tigăi, cratițe, oale învechite, cu uși sparte la supermarketuri își crease și ea drum printre amintirile mele.

Plictisiți, siguri pe ei, stăpâni pe situație, funcționarii în uniformă, baricadați strategic în spatele ghișeelelor din sticlă, își

mormăiau întrebările stereotipe „de unde vii, unde vrei să ajungi, de ce, cât vrei să stai pe aici?...”, luau amprentele oculare, digitale, verificau pașapoartele, stabileau, pentru fiecare persoană, durata șederii în țara de dincolo de frontieră, aplicau ștampile...

Ieșită din controlul vamal, cu bagajele în mână, mi-am rotit ochii prin holul imens al aeroportului. Printre cei care așteptau pasagerii sosiți de la Paris, un bărbat pirpiriu, cu înfățișare orientală, ținea în mână o pancardă pe care mi-am recunoscut numele.

– Sen, s-a recomandat el, imediat ce m-am apropiat.

– Avionul a avut o mică întârziere, am scuzat eu mica defazare orară cu care ne întâlneam.

– Nu mai mare ca altă dată, mi-a spus el prietenos, într-o engleză peltică, șuierată ciudat printre dinți. Sunt la curent cu tot ceea ce înseamna formalități vamale, recuperare de bagaje. Stai liniștită.

– Trebuie să-i așteptăm și pe ceilalți doi.

A rostit cu greu sunetele din numele de „Adina ” și „Aurel” care erau înscrise pe cele două cartoane pe care le ținea deasupra capului.

„Pleci în America!” mi-a comunicat Șeful meu, Tudor, în urmă cu câteva zile. „Eu plec în Orient, tu pleci în direcția opusă, treci Oceanul. Îți iei o vacanță de trei săptămâni.” Surpriza a fost mare. „Nu te gândești la bani!”, a preîntâmpinat el un posibil refuz. „E o problemă pe care o rezolv eu. Aici vom spune că ai plecat în vacanță”, m-a liniștit el când mi-a citit în ochi nedumerirea. „Nu, nu este un cadou”, m-a liniștit Tudor, când m-am împotrivit ofertei pecuniare pe care am primit-o. „Nu fac eu astfel de gesturi pentru nimeni. Te trimit acolo cu o treabă importantă. Adevărul e că am mai multă încredere în intuiția și flerul unei femei, decât în judecata unui bărbat. Consideră această călătorie o deplasare în interes de serviciu. Colegii nu trebuie să știe că eu te trimit acolo. Vei merge la o firmă de turism ai cărei patroni îmi sunt prieteni. Ca să fie totul în regulă, vom aranja de la Los Angeles, o excursie la Las Vegas și la Marele Canion. Va fi un secret pe care îl vom păstra noi doi. În două, trei săptămâni de ședere, ai timp să le faci pe toate. Rezolvă problemele cu mătușa ta și cu bagajele de drum. Eu mă ocup de obținerea vizelor de călătorie. Îți voi spune, înainte de plecare ce trebuie să faci acolo.”

Când mi-am achiziționat excursia, agenta de vânzări, o tânără înaltă, brunetă, cu ochii verzi, cu părul lung retezat impecabil la capete, întins cu placa m-a pus la curent cu detaliile călătoriei. „E departe. Nu se încumetă oricine să se aventureze la un astfel de drum. Mai merg doar două persoane. Soții Panaitescu. S-a mai înscris și o doamnă din Iași, dar, acum câteva zile a renunțat. A avut un necaz în familie. I s-a îmbolnăvit grav tatăl. Mi-a părut rău pentru